



רשומות

# הצעות חוק

הכנסת

3 ביולי 2007

162

י"ז בתמוז התשס"ז

עמוד

234 ..... הצעת חוק לימוד חובה (תיקון מס' 29) (הרחבת לימוד חובה), התשס"ז-2007

236 ..... הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 98) (הגדלת קצבת זקנה וקצבת שאירים), התשס"ז-2007

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת:

### הצעת חוק לימוד חובה (תיקון מס' 29) (הרחבת לימוד חובה), התשס"ז-2007\*

1. תיקון סעיף 1 בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949 (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 1, בהגדרה "חינוך חובה", במקום "בשלוש עשרה" יבוא "בחמש עשרה" ובמקום הסיפה החל במילים "ועשר שנות לימוד" יבוא "ושתיים עשרה שנות לימוד, בכיתות א' עד י"ב, לילדים ולנערים".
2. תיקון סעיף 2 בסעיף 2(א) לחוק העיקרי, המילים "בן 14 או 15" - יימחקו.
3. תיקון סעיף 2א(א) לחוק העיקרי, במקום "בגיל 15 על פי חוק החניכות, התשי"ג-1953" יבוא "החל בגיל 15 על פי חוק החניכות, התשי"ג-1953, וחוק עבודת הנוער, התשי"ג-1953".
4. תיקון סעיף 3 בסעיף 3 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (ג), בכל מקום, המילים "בגיל 16 או 17" - יימחקו;
- (2) סעיף קטן (ד) - בטל;
- (3) בסעיף קטן (ה), ברישדה, במקום "סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) לא יחולו" יבוא "סעיף קטן (ג) לא יחול" ופסקה (3) - תימחק.

### ד ב ר י ה ס ב ר

מהמסגרות החינוכיות ("הנשרה") של תלמידים הנתפסים כחלשים או בעייתיים, בלא שננקטים כל האמצעים למוצא להם מסגרת חינוכית חלופית. לפיכך, דווקא בשלב זה, של לימודים לקראת בחינות הבגרות, נותרים נערים, אף באמצע שנת הלימודים, מחוץ למסגרת חינוכית כלשהי: מעבר לפגיעה בעתידם וברוחותם של נערים אלה, עלולות להיווצר תופעות של הידרדרות לפשיעה ולשימוש בסמים. הטיפול באותם נערים ושיקומם לאחר שהורחקו ממסגרת חינוכית דורשים השקעה משמעותית לעומת הדרוש כדי להשאירם מלכתחילה במסגרת חינוכית.

בהצעת החוק מוצעים תיקונים לחוק, כך שכל נער עד סוף כיתה י"ב ייכלל במסגרת לימוד חובה. עם זאת, מוצע שהאחריות הפלילית, הקבועה בסעיף 4(ב) לחוק, המוטלת על הורי תלמיד בשל אי קיום חובת לימוד סדיר, תמשיך שלא לחול על הורים לתלמידים בכיתות י"א וי"ב. בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית, תשקול ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת את דרך האכיפה הראויה של חובת הלימוד בכיתות אלה.

חוק לימוד חובה, התש"ט-1949 (להלן - החוק), קובע וכות ללימוד חובה בבתים ספר עד סוף כיתה י"ב, אך לימוד החובה הקבוע לפיו הוא רק עד סוף כיתה י'. החוק, שנחקק בראשית שנותיה של המדינה ותוקן לאחר מכן, היה ראוי לשעתו, אולם כיום יש צורך לספק לילדים ולנערים כלים רבים ומגוונים להשתלבות בחברה המודרנית, ולשם כך ראוי לקבוע חובת לימוד עד סוף כיתה י"ב.

להצעת החוק המתפרסמת בזה חשיבות גם בהיבט ההצטרות, בכך שהיא מעמידה את החינוך בראש סדר העדיפויות של המדינה, המהווית להעניק לילדיה חינוך המכין אותם בצורה מיטבית להמשך חייהם, תוך מתן הזדמנות שווה לכל ילד ונער. מדינות רבות הרהיבו את לימוד החובה של ילדיהן עד ל-15 שנות לימוד (עד סוף בית הספר התיכון). מן הראוי כי מדינת ישראל תצטרף גם היא למדינות אלו.

מאחר שכיום, כאמור, הלימוד בכיתות י"א וי"ב אינו חובה, קיימת תופעה של הרחקה לצמיתות מסיבות שונות

\* הצעות חוק פ/853, פ/856 ופ/169: הועברו לוועדה ביום י"ז באדר התשס"ז (7 במרס 2007).

<sup>1</sup> ס"ח התש"ט, עמ' 287: התשס"ו, עמ' 127.

<sup>2</sup> ס"ח התשי"ג, עמ' 108.

<sup>3</sup> ס"ח התשי"ג, עמ' 115.

5. בסעיף 4(ב)(1) לחוק העיקרי, במקום "הילד או הנער" יבוא "ילד או נער שבראשית שנת תיקון סעיף 4 הלימודים מלאו לו, לכל היותר, 15 שנים".
6. בסעיף 6(א)(2) לחוק העיקרי, המילים "שבאחד הגילים 16 או 17" - יימחקו. תיקון סעיף 6
7. בחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג-1953, בסעיף 20, אחרי פסקה (3) יבוא:  
 "(4) בחטיבה עליונה; בפסקה זו, "חטיבה עליונה" - מוסד חינוך שלומדים בו תלמידים בכיתות ט' עד י"ב או י' עד י"ב, ובלבד שכיתה ט' או י' שבאותו מוסד חינוך היא מוסד חינוך מוכר או בית ספר על יסודי שחל עליו חוק פיקוח על בתי ספר התשכ"ט-1969".

## ד ב ר י ה ס ב ר

### עלות תקציבית

### השפעה על זכויות הילד

להערכת משרד האוצר, העלות התקציבית של הצעת החוק היא 320 מיליון שקלים חדשים לשנה. ואולם מאחר שקיימת כבר כיום זכאות לחינוך חינם עד כיתה י"ב, קבעה ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, כי ההסדר המוצע, שלפיו תהיה חובת לימוד עד סוף כיתה י"ב, לא כרוך בעלות תקציבית, מלבד ההוצאות שבאכיפת חובה זו. לגבי הוצאות אלה קבעה הוועדה שהן אינן עולות על 5 מיליון שקלים חדשים לשנה. לאור האמור, לא מדובר בהצעת חוק תקציבית, כהגדרתה בסעיף 33 לחוק-יסוד: משק המדינה.

הצעת החוק נועדה לקבוע לימוד חובה עד סוף כיתה י"ב, ועל ידי כך להעניק לנערים כלים טובים יותר להשתלבות בחברה המודרנית ולהכינם להמשך חייהם. תוך מתן הודמנות שווה לכל ילד ונער, וכן למנוע תופעות של הרחקה לצמיחות ונשירה הקיימות במערכת החינוכית.

חברי הכנסת: מיכאל מלכיאור, מנחם בן-ששון, רונית תירוש, רוחמה אברהם בלילא, יורם מרציאנו, אביגדור יצחקי, שלי יחימוביץ, שרה מרום-שלו, טלב אלטאנע, דב חנוך, ואסל טאהא, עבאס זכור, יעקב מרגי, חיים אורון, ג'מאל זחאלקה, אריה אלדר, בנימין אלון, ראובן ריבלין, גרעון סער, צבי הנדל, רן כהן, אברהם צרצור, אליהו גבאי, אלכס מילר, אבשלום וילן, קולט אביטל, יואל חסון, משה שרוני, נאדיה חילו, מיכאל נודלמן, יצחק גלנטי, אלחנן גלזר, יוסף ביילין, גלעד ארדן, ישראל כץ, מוגלי והבה, אורית נוקד, משה בחלון, ישראל חסון, עמירה דותן, עתניאל שנלר, מתן וילנאי, אסתרינה טרטמן, ליה שמטוב, אחמד טיבי, מרינה סולודקין, שי חרמש, רוברט אילטוב, אלי אפללו, זבולון אורלב

<sup>4</sup> ס"ח התשי"ג, עמ' 137; התשס"ז, עמ' 318.

<sup>5</sup> ס"ח התשכ"ט, עמ' 180.

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת:

### הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 98) (הגדלת קצבת זקנה וקצבת שאירים), התשס"ז-2007

1. תיקון סעיף 244 בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 244 -
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "16.2% מהסכום הבסיסי" יבוא "20% מהשכר הממוצע";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "8.1% מהסכום הבסיסי" יבוא "10% מהשכר הממוצע" ובמקום "5.1% מהסכום הבסיסי" יבוא "6.3% מהשכר הממוצע".
2. תיקון סעיף 252 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "16.2% מהסכום הבסיסי" יבוא "20% מהשכר הממוצע" ובמקום "12.2% מהסכום הבסיסי" יבוא "15.1% מהשכר הממוצע";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "7.6% מהסכום הבסיסי" יבוא "9.4% מהשכר הממוצע";
- (3) בסעיף קטן (ג), בכל מקום, במקום "10.1% מהסכום הבסיסי" יבוא "12.5% מהשכר הממוצע", ובמקום "7.6% מהסכום הבסיסי" יבוא "9.4% מהשכר הממוצע".
3. תיקון סעיף 254 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "מהסכום הבסיסי" יבוא "מהשכר הממוצע כפי שהיה ב־ בינואר";
- (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(ב) אם לאחר תחילתה של שנת מס חל פיצוי, יוגדל המענק לפי סעיף זה בשיעור הפיצוי."

### דברי הסבר

- סעיף 1** סעיף 244 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן - חוק הביטוח הלאומי), קובע כי למבוטח שהגיע לגיל קצבת זקנה תשולם קצבה חודשית בשיעור של 16.2% מהסכום הבסיסי, שהוא השכר הממוצע במשק כפי שהיה ב־ בינואר 2006 כשהוא מוצמד למדד המחירים לצרכן.
- בהצעת החוק המתפרסמת בזה מוצע להעלות את קצבת הזקנה משיעור של 16.2% מהסכום הבסיסי לשיעור של 20% מהשכר הממוצע במשק, ובכך גם להצמידה לשכר הממוצע במשק, ולא למדד המחירים לצרכן כקבוע היום.
- מוצע להעלות בהתאמה את שיעור תוספת התלווים המשולמת למבוטח שהגיע לגיל קצבת זקנה בעד בן הזוג ובעד כל אחד משני ילדיו הראשונים התלווים בו, לשיעורים האמורים בסעיף 2(2) להצעת החוק, ולהצמיד גם תוספת זו לשכר הממוצע במשק.
- סעיף 2** סעיף 252 לחוק הביטוח הלאומי קובע כי לשאיריו של מבוטח ישולמו קצבת שאירים חודשית בשיעורים הקבועים באותו סעיף או מענק שאירים בשיעור הקבוע בסעיף 255 לחוק. בדומה לתיקון המוצע לגבי קצבת זקנה, מוצע להעלות גם את שיעור קצבת שאירים, לשיעורים המפורטים בסעיף 2 להצעת החוק, ולהצמיד גם קצבה זו לשכר הממוצע במשק.
- סעיף 3** סעיף 254 לחוק הביטוח הלאומי קובע כי לילדיו של מבוטח שנפטר ומשתלמת מכוחו קצבת שאירים ישולם מענק בהגיעו למצוות בשיעור של שני שלישים מהסכום הבסיסי. מוצע לחשב גם מענק זה לפי השכר הממוצע במשק, וכן לקבוע את מנגנון העדכון של מענק זה על בסיס שיעור הפיצוי כהגדרתו בחוק הביטוח הלאומי.

הצעות חוק מס' פ/17/1966, פ/17/1967, פ/17/1968, פ/17/2035 ופ/17/2174: הועברו לוועדה ביום י"ג בסיון התשס"ז (30 במאי 2007).  
ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשס"ז, עמ' 361.

(1) בכותרת, בסופה יבוא "(למעט טור א)";

(2) במקום טור א' יבוא:

"טור א"
מי שהגיע לגיל הפרישה ומי שמקבל קצבת זקנה, שאירים או תלויים לפי חוק הביטוח
32% מהשכר הממוצע
47.5% מהשכר הממוצע
58.7% מהשכר הממוצע
70% מהשכר הממוצע
51.9% מהשכר הממוצע פחות הסכום הבסיסי לילד
63.1% מהשכר הממוצע פחות הסכום הבסיסי לילד
52.4% מהשכר הממוצע פחות הסכום הבסיסי לילד
64.2% מהשכר הממוצע פחות הסכום הבסיסי לילד"

#### ד ב ר י ה ס ב ר

<p><b>עלות תקציבית</b></p> <p>להערכת המוסד לביטוח לאומי, העלות התקציבית של הצעת חוק זו היא 3.6 מיליארד שקלים חדשים לשנה.</p> <p>הצעת חוק זו היא הצעת חוק תקציבית בהגדרתה בסעיף 33 לחוק-יסוד: משק המדינה.</p>	<p><b>סעיף 4</b> במקביל לתיקונים המוצעים לסעיפים 244 ו-252 לחוק הביטוח הלאומי, מוצע לתקן את חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980, כך שהגמלה המשתלמת לפי אותו חוק לגבי מי שזכאי לקצבה מכוון הסעיפים האמורים לא תפחת בעקבות הגדלת קצבת הזקנה או קצבת השאירים כמוצע בהצעת חוק זו.</p> <p>בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת בנושא הצמדת שאר הגמלאות המשתלמות לפי חוק הביטוח הלאומי לשכר הממוצע במשק.</p>
--	---

חברי הכנסת: משה שרוני, רוחמה אברהם בלילא, עמיחי אילון, רוברט אילטוב, זאב אלקין, שלמה ברזניץ, אלחנן גלזר, יואל חסון, ישראל חסון, שלי יחימוביץ, סופה לנדבר, אברהם מיכאלי, אלכס מילר, מיכאל נודלמן, אודית נוקד, מרינה סולודקין, אופיר פינס-פז, ליה שמטוב, רונית תירוש, יורם מרציאנו, חיים אורון, זבולון אורלב, דוד טל, יעקב ליצמן, אבשלום וילן, שי חרמש, סטס מיסז'ניקוב, דוד אזולאי, מוחמד ברכה, משה גפני, ראובן ריבלין, אמנון כהן, ניסן סלומינסקי, אלי אפללו, בנימין אלון, אליהו גבאי, יצחק גלנטי, יצחק וקנין, נאדיה חילו, רב חנין, דוד רותם

<sup>2</sup> ס"ח התשמ"א, עמ' 30; התשס"ו, עמ' 330.

